



Жоспар

1. Мемлекеттің пайда болуы және мәні.
2. Мемлекеттің белгілері, мақсаты, қызметтері.
3. Азаматтық қоғам және құқықтық мемлекетті қалыптастыру мәселелері.
4. Қазақстан Республикасында азаматтық қоғамды қалыптастыру.

Мемлекет ұғымының мәндері

1. Кең мағынасы: Үлкен Әлеуметтік топтың ұйымы немесе “халық”, “қоғам”

2. Тар мағынасы: Басқару құрылымының, мемлекеттік аппараттың жиынтығы немесе “үкімет”, “Әкімшілік”

Мемлекет- саяси жүйенің басты элементі.
Мемлекет керек кезінде арнаулы күштеу органдарын пайдалана отырып, өз аумағында тұратын адамдардың мүддесін қорғауға тиіс және соған орай олардың арасындағы арақатынастарды құқықтық ережелер арқылы реттейтін қоғамдық механизм.

Ең алғашқы мемлекеттер б.з.д 4мың-
3мың жылдықтарда ежелгі Шығыста,
нақтырақ, Ежелгі Мысырда пайда болған.



Мемлекеттің пайда болуы және мәні туралы теориялар

- 
- 1. Теологиялық теория;
 - 2. Өкілдері А. Августин, Ф. Аквинский

Патриархтық теория

Өкілдері: Аристотель, XVIII ғ ағылшын ойшылы
Роберт Филмер

Мәні: Рулар тайпалар үлкен қауымдастықтар
мемлекет

Қоғамдық келісім теориясы

Өкілдері: Т. Гоббс, Г. Гроций, Ж.Ж. Руссо

Мәні: Егеменді әмірші мен оның қол астындағылардың келісімі нәтижесінде мемлекет пайда болады

“Зорлық жасау” теориясы

Өкілдері:Е. Дюринг, Л. Гумплович,
К.Каутский

Мәні:Бір елді екінші елдің басып алуы
нәтижесінде арадағы қатынастарды
реттеу үшін мемлекет пайда болады.

Географиялық теория:

Өкілдері: А. Ратцель, В. Соловьев,
Б. Чичерин

Мәні: Мемлекеттің пайда болуында
географиялық орта ерекшеліктерін
бірінші орынға қояды



- Психологиялық теория:

Өкілдері:

Г. Лебон, Э. Дюркгейм

Мәні:

Адамдарға бағыну мен құлшылық ету қажеттілігі мәңгі бақи тән болған.

Марксистік теория:

Өкілдері: К. Маркс, Ф. Энгельс,
В. Ленин

Мәні: Мемлекеттің пайда болуы жеке меншік пен таптардың шығуымен байланысты



Мемлекеттің белгілері:

I. Территориялық бөліну

2.Ерекше Өкімет аппараты

- Қарулы Әскер;
- шенеуніктік аппарат;
- ПОЛИЦИЯ;
- сот;
- баспасөз және т.б

3. Мемлекеттің егемендігі

Ішкі және сыртқы істерін атқарудағы
тәуелсіздік, дербестік



4. Ашық күш қолдану, зорлықпен еріксіз көндіру

5. Салық салу



6. Мемлекеттің міндетті түрде мүшесі, азаматы болуы

Мемлекеттің мақсаты:

Мемлекеттің мақсаты:

Өз азаматтарының
игілігі, мүддесі үшін
қызмет ету, олардың
қауіпсіздігін қамтамасыз
ету

Мемлекеттің ішкі қызметі

- Экономикалық салада
- Әлеуметтік өмірді ұйымдастырады
- Заңдылықты қамтамасыз етеді
- Мідени-тәрбиелік салада

Мемлекеттің сыртқы қызметтері:

- Мемлекеттің тұтастығы мен қауіпсіздігін қорғау;
- Өзін-өзі билеу;
- Егемендігін сақтау;
- Басқа елдермен тиімді қарым-қатынас жасау;
- Өз елінің саяси мүддесінің ықпалдылығына, тиімділігіне жағдай жасау


- Мемлекеттер типологиясы:
Биліктің басқару түрлеріне
қарай:
монархиялық республикалық
. Абсолюттік . президенттік
. конституциялық . парламенттік
. аралас





Монархиялық мемлекет


Биліктің құрылысына қарай


- Унитарлық – саяси билік бір орталыққа бағынады (Греция Италия Қазақстан Польша Финляндия Франция)
- Федерация-саяси тәуелсіздігі бар мемлекеттердің бірігіп жаңа мемлекет құруы (Австралия, Австрия, АҚШ, Бельгия, Бразилия, Германия, Канада, Малайзия)
- Конфедерация-белгілі мақсаттарды жүзеге асыру үшін бірлескен егеменді елдер (1848ж. Швецария, 1778-87ж. Солт. Америка 1981-89ж. Сенегамбия)

- 
- Саяси режимдерге байланысты:
 1. Демократиялық;
 2. Тотолитарлық;
 3. Авторитарлық


- 
- Мемлекет пен діннің арақатынасына байланысты:
 - Зайырлы;
 - Діни;

- 
- **Этникалық құрамына байланысты:**
 - **Бір этносты немесе моноэтникалық;**
 - **Көп этносты немесе полиэтникалық**

- 
- **Азаматтық қоғам- мемлекеттік құрылымнан тыс қалыптасатын әлеуметтік-экономикалық және мәдени-рухани қоғамдық қатынастардың жиынтығы**

- 
- Азаматтық қоғамда мемлекеттің жеке адам өміріне араласуына шек қойылады, ал оның міндеттерін азаматтар өз еркімен атқарады тексереді

- Азаматтық қоғамның құрамы:
 - Адамдардың өздері тудырған қауымдастықтар;
 - Азаматтардың өндірістік және жеке өмірі;
 - Олардың әдет-ғұрып, салттары;

- 
- **Азаматтық қоғам**
материалдық, мәдени
жоғары дамыған шақта
құқықтық мемлекетке
айналады.

- Құқықтық мемлекет-демократиялық жолмен қабылданған заң үстемдік ететін, оның алдында бәрі де тең саналатын, адамның құқығы жан-жақты қамтамасыз етілетін мемлекеттік құрылыс

